

Pulp fiction

ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΠΟΡΝΟΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗΣ

Τα περιοδικά με ημίγυμνες καλλονές, με πικάντικες ερωτικές ιστορίες και με τίτλους που «άναβαν» την ανδρική φαντασία πρωτοεμφανίστηκαν στα τέλη του 19ου αι. Κι αφού προσπάσαν για πολλές δεκαετίες σκοπέλους μπνύσεων και απαγορεύσεων, σήμερα αποτελούν «ευθαρσώς και ανερυθρίαστα» συλλεκτικά αποκτήματα σπάνια και πολυτιμώτατα.

Κείμενο: ΑΡΗΣ ΜΑΛΑΝΔΡΑΚΗΣ

Τα εξώφυλλα κάνουν στριπίζ

Θα μπορούσαμε να τα εντάξουμε στα ιαματικά – πολλοί, άλλωστε, τα αποκαλούν οφθαλμόλουτρα! Θα μπορούσαμε, επίσης, να τα κατατάξουμε στα επικίνδυνα-εμπρηστικά, για τις φωτιές που άναβαν! Θα μπορούσαμε, τέλος, να τα βάλουμε στα καρυκεύματα, εξαιτίας του... πιπεράτου περιεχομένου! Τα περιοδικά με τις ημίγυμνες καλλονές εμφανίστηκαν στα τέλη του 19ου αιώνα και πυρπόλησαν την ανδρική φαντασία για περισσότερο από 50 χρόνια. Τότε, πλήρωναν το τμήμα του «θράσους», με μπνύσεις και απαγόρευση της κυκλοφορίας τους. Σήμερα, αποτελούν πολύτιμα συλλεκτικά αποκτή-

ματα, με απλησίαστες τιμές στο χρηματιστήριο της νοσταλγίας.

Οι εκδόσεις TASCHEN κυκλοφόρησαν πρόσφατα ένα πολυσέλιδο λεύκωμα, αφιερωμένο σε όλα εκείνα τα έντυπα που προκάλεσαν ένα μετεωρολογικό παράδοξο: τη διατήρηση της... υψηλής θερμοκρασίας (λόγω ύλης), ακόμα και στην καρδιά του χειμώνα! «Τα ονόματα του προέδρου Χάρι Τρούμαν, και του "Βασιλιά" του υποκόσμου, Αλ Καπόνε, περιλαμβάνονται στους συνδρομητές μας», περφηνεύοταν ο Αμερικανός Χένρι Στίγκερ, μεγαλοεκόδοτης λαϊκών εντύπων τη δεκαετία του '30. Το περιοδικό που απολάμβαναν εξίσου τόσο ένας αξιολάβαστος πρό-

εδρος της Αμερικής όσο και ένας... δημόσιος κίνδυνός της, λεγόταν «Dime Stories» (Φτηνά Αναγνώσματα). Ρόλο γεφυροποιού ανάμεσα σε τόσο ανόμοιους αναγνώστες έπαιζαν τα ζουμερά κορίτσια στο εξώφυλλο και οι σκαμηρόζικες ιστορίες των φθινοπεριοδικών που ονομάζονταν pulps.

Τα «παλη» (ονομασία που προέρχεται από το φθινό ξυλοπολιτό στην κατασκευή του χαρτιού) συνδύαζαν την περιπέτεια με τον ερωτισμό, ηλεκτρίζοντας τη ματιά των αναγνωστών και... ελευθερώνοντας τη φαντασία τους. «Spicy Stories» (Πικάντικες Ιστορίες), «Saucy Adventures» (Σκανδαλιάρικες Περιπέτειες), «Hot Stories» (Καυτές Ιστορίες) ◀

«Juicy Tales» (Ζουμερά Αφηγήματα): οι τίτλοι τους υπόσχοταν τον Παράδεισο στους -άρρηνες- αναγνώστες!

Οι πρώτες γυμνές εμφανίσεις είχαν ως φόντο το... καλοκαίρι. Με αυτό το τέχνασμα οι εκδότες ξεπερνούσαν τα εμπόδια της λογοκρισίας. Ποιος θα μπορούσε να πει κουβέντα για μια εικόνα ή μια περιγραφή που χρησιμοποιούσε τη θάλασσα ως άλλοθι για να ξεγυμνώσει τις καλλίγραμμες ηρωίδες; Και ποιος θα τολμούσε να καταγγείλει τα... υπονοούμενα ενός εξώφυλλου, στο οποίο το κύμα έσκασε ανάμεσα στα σκέλη μιας γυναίκας, λούζοντάς τη με προκλητικούς αφρούς;

Ο... καύσωνας αυτών των εκδόσεων «τσουρούφλισε» τους αναγνώστες μέχρι τα μισά του 20ού αιώνα. Μετά, μια καινούργια γενιά περιοδικών (βλέπε: «Πλείμπόι» και Σία) διάνοιξε νέες λεωφόρους στο είδος. Πρώτοι οι Γάλλοι, έχοντας την ερωτική παράδοση με το μέρος τους, κυκλοφόρησαν το 1870 κάποια έντυπα που... προσποιούνταν τα προγράμματα καμπαρέ, παρουσιάζοντας γυμνόστηθες σε «καλλιτεχνικές» πόζες. Το καλλιτεχνικό πρόσχημα αποδείχθηκε ιδιαίτερα αποτελεσματικό!

Την εποχή εκείνη μόνο το α-σεξουαλικό γυμνό μπορούσε να δει το φως της δημοσιότητας. Φυσικά, υπό τα πέπλα της υψηλής αισθητικής, με την έγκριση των κέρβερων της ηθικής και των... ψαλιδοκέρηδων της λογοκρισίας. Εκδότες, συγγραφείς και σχεδιαστές παρέκαμψαν αυτόν τον επικίνδυνο σκόπελο, παρουσιάζοντας εικόνες γυμνών γυναικών και σκαμπρόζικα κείμενα με ιδιαίτερα εκλεπτυσμένο τρόπο. Χειρισμός που, στη Γαλλία τουλάχιστον, θεωρείται έκφραση υψηλής τέχνης. Το 1880, η Αμερική ακολούθησε το παράδειγμα. Το πρώτο στριπτίζ των εικόνων (και η αντίστοιχη «υπερθέρμανση» των κειμένων) σημειώθηκε σε ένα έντυπο που ο τίτλος του αποτελούσε το καλύτερο

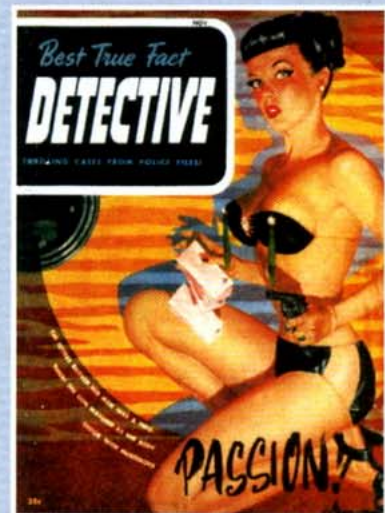
καμουφλάζ: «Εφημερίδα της Αστυνομίας» (Police Gazette)!

Ο Νέος Κόσμος δεν αποδείχθηκε και... Γενναίος στο ζήτημα αυτό. Τα περιοδικά θεωρήθηκαν όργανα του Σατανά και το ανάθεμα ακούστηκε από πολλά χείλη. «Καμιά πένα δεν μπορεί να περιγράψει τις συνέπειες αυτών των καταραμένων εντύπων στην κοινωνία μας», διατυμπάνιζε ο Αντονι Κόμστοκ, ορκισμένος πολέμιος των «εκμαυλιστικών» αναγνωσμάτων και υπεύθυνος για την ψήφιση ενός αυστηρού νόμου. «Η λαγνεία των κειμένων και η κυδαιότητα των εικόνων καταστρέφουν το σώμα, κολάζουν τη φαντασία, διαφθείρουν το μυαλό, αποδυναμώνουν τη θέληση, πληγώνουν τη συνείδηση, σκληραίνουν την καρδιά και μολύνουν την ψυχή». Αντιλογο σε όλο αυτό το... κατεβατό των ολέθριων επιπτώσεων αποτέλεσε η ενθουσιώδης ανταπόκριση των αναγνωστών, η κατακόρυφη αύξηση των πωλήσεων και η ευημερία των εκδόσεων, σε πείσμα του Κόμστοκ και του δικωτικού νόμου που έφερε το όνομά του.

Μπορεί σήμερα το γυμνό να εικονίζεται «κύμα στο κύμα», όμως τότε παραλλαγή και απόκρυψη αποτελούσαν σωτηρίες λύσεις. Έτσι, κυκλοφορούσαν περιοδικά που η διεύθυνσή των γραφείων ήταν μαιμού, οι εκδότες είχαν ψευδώνυμα και οι σχεδιαστές αποσιωπούσαν. Χρειάστηκε να περάσουν χρόνια για να μπορέσουν οι σχεδιαστές να εισπράξουν την οφειλόμενη τιμή. Ο Ερλ Μπέργκεϊ, ο Ενοχ Μπόλς, ο Πίτερ Ντράιμπεν, ο Νόρμαν Σόντερς, ο Τζακ Γκρέινερ, ο Άλεν Αντερσον κ.ά., θεωρούνται σήμερα μάστροι του χρωστήρα. Τότε όμως, δούλευαν σε καθεστώς παρανομίας!

Χαρακτηριστικό παράδειγμα του κλεφτοπόλεμου με τους αυστηρούς νόμους είναι το τέχνασμα που χρησιμοποίησε ένας εκδότης από τη Νέα Υόρκη, ονόματι Λεβ Ρόζεν. Το περιοδικό του πήρε έγκριση κυκλοφορίας επειδή είχε καλύψει τις επίμαχες εικόνες ◉

Κάτω: Το καλοκαίρι αποτελούσε τέλειο άλλοθι για ξεγυμνώματα (1933). Όσο για τους ντετέκτιβ, αναζητούσαν τη... γυμνή αλήθεια (1946). Αριστερά επάνω: πιπεράτο περιοδικό, όνομα και πράγμα, το γερμανικό «Πάπρικα» (1950). Οι Μεξικάνοι, πάντως, δεν ήταν τόσο καυτεροί («Ja-Ja», 1952). «Art» και «Spicy» ήταν λέξεις-κλειδιά σε πάρα πολλούς τίτλους.

*Τι κοινό είχαν ο Χάρι Τρούμαν και ο Άλ Καπόνε;
Μια συνδρομή στο Dime Stories (Φτηνά Αναμνήσματα).*

με... φούμο, που εύκολα αφαιρούσε ο αναγνώστης τρίβοντας την επιφάνεια με ψύχα ψωμιού! Το ιδιότυπο παλίμψηστο αποκαλύπτει στα έκθαμβα μάτια εικόνες «θηλυκών πειρασμών με απρεπή συμπεριφορά», όπως υποσχόταν ο πολυμήχανος εκδότης.

Καθώς περνούσαν τα χρόνια, τα περιοδικά του είδους άρχισαν να εξαπλώνονται σε ολόκληρο τον κόσμο. Γερμανία, Αγγλία, Σουηδία, Αργεντινή, Ιαπωνία, Μεξικό, Δανία μπήκαν στο χορό του γυμνού. Στις περισσότερες χώρες, η πολεμική που δέχθηκαν συνοψιζόταν σε μια κινδυνολογική επισήμανση: τις εκφυλιστικές επιπτώσεις, εξαιτίας του αυνανισμού! Η μόνη χώρα που απέφυγε τέτοιες φαιδρές κατηγορίες ήταν η Γερμανία. Οχι επειδή τα ήθη εκεί ήταν περισσότερο χαλαρά – η άνοδος του ναζισμού απέδειξε το εντελώς αντίθετο. Αλλά γιατί σε αυτή τη χώρα, όπως και στη γειτονική Αυστρία, η άποψη ενός ψυχαναλυτή έπαιξε καταλυτικό ρόλο.

Χάρη στον Σίγκμουντ Φρόιντ και στην επιστημονικά τεκμηριωμένη θεωρία του ότι η

σεξουαλική καταπίεση είναι εξίσου επικίνδυνη, οι γερμανόφωνες εκδόσεις δεν είχαν ανάγκη από... καλοκαίρια, αφρώδη κύματα και άλλους συμβολισμούς για να παρουσιάσουν ημίγυμνα ή εντελώς γυμνά γυναικεία σώματα. Οι λέξεις-κλειδιά στους τίτλους αυτών των περιοδικών ήταν: υγεία, φυσιολατρία, ομορφιά, αισθητική. Την ίδια περίπου εποχή, στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού, ένας συνάδελφος του Φρόιντ πρέσβευε τα εντελώς αντίθετα. «Αδύνατο να αποφύγετε την αποτύπωση αυτών των βρόμικων εικόνων στο μυαλό σας. Είναι, δυστυχώς, ανεξίτηλες», κινδυνολογούσε το μακρινό 1928 ο δρ Μπ. Τζεφέρις, διακεκριμένος επιστήμονας της Ευγονικής.

Για να μιλήσουμε με τη γλώσσα του Φρόιντ, τα ορμέμφυτα του «Id» επικράτησαν της ηθικής που εκπορεύεται από το «Super-ego». Με άλλα λόγια, τα «πιπεράτα» περιοδικά ξεπέρασαν τα εμπόδια που όρθωναν οι... «ανάλατοι» κατήγοροι τους. Η δεκαετία του '30 οδήγησε αυτές τις εκδόσεις στην αποθέωσή τους. Δεκάδες έντυπα κυκλοφόρησαν τότε σε Ευ-

Αριστερά: ο Βατήρας της πισίνας αποκτά... φαλλική σημασία σ' ένα εξώφυλλο του Τζ. Γκρέινερ (1930). Δεξιά: εξώφυλλο γερμανικής έκδοσης του 1926.

ρώπη και Αμερική, καλύπτοντας κάθε –ανδρικό, για να μην ξεχνιόμαστε– γούστο. Το «spicy» έγινε πικάντικο πρόθεμα πολλών τίτλων: «Spicy Adventure», «Spicy Mystery», «Spicy Western» κ.λπ. Παρόμοιο σουξέ είχε το «saucy» (σκανδαλιάρικο): Saucy Detective, Saucy Romantic Adventures κ.ό.κ.

Το τέλος αυτών των περιοδικών ήλθε στα χρόνια του '50, όταν ο ερωτισμός έπαψε να αποτελεί αποκλειστικό προνόμιο των σελίδων τους και το γυμνό επεκτάθηκε... σε όλη την εκδοτική επικράτεια. Ουδέν κακόν αμιγές καλού: με την απόσυρσή τους, το καλοκαίρι επανέκτησε τη χαμένη του αθωότητα και τα αφρισμένα κύματα έχασαν τους πονηρούς υπαινιγμούς τους!

Αμερικανός εκδότης κάλυψε κάποτε τις ακατάλληλες εικόνες με φούμο για να πάρει έγκριση κυκλοφορίας.

Λαγνεία α λα ελληνικά

Η αναγγελία έκδοσης του περιοδικού «Χτυποκάρδι» από τον εκδοτικό οίκο Μιχ. Σαλιβερού (1957) είχε μια επαναστατική καινοτομία: για πρώτη φορά οι γυναίκες αποκτούσαν δικαίωμα... πρόσβασης στις σελίδες!

Τα «σκανδαλιστικά» αναγνώσματα made in Greece πρωτοκυκλοφόρησαν τη δεκαετία του '20, δημιουργώντας αίσθηση όχι μόνο με τα προκλητικά τους εξώφυλλα, αλλά και εξαιτίας των τίτλων! Πού αλλού, για παράδειγμα, θα συναντήσετε ιστορίες όπως το «Νευρασθενικό ταγκό»; Στο βιβλίο «Ελληνική παραλογοτεχνία και κόμικς», ο Κυριάκος Δ. Κάσσης ανθολογεί τίτλους που φλερτάρουν με το... σουρεαλισμό και σίγουρα αποτελούν ελληνικό μονοπώλιο: «Κλάρα μου, κουκλάρα μου» (1928), «Γυναίκες και κέρατα», «Πώς αγαπούν οι Τουρκάλες» (1929), «Το βιβλίο της πδονής και του θανάτου» (1925). Το τελευταίο, μάλιστα, είχε ένα «λάγνο» εξώφυλλο διά χειρός (εδώ είναι η έκκληξη) Φώτη Κόντογλου!

Ιστορία έγραψαν το «Εξέλιση» (1927), με τα

τολμηρά γυμνόστηθα εξώφυλλα, το «Ραντε-βού» (1945), το «Χτυποκάρδι» (1954) και ο... αναγραμματισμός του: το «Καρδιοχτύπι» (1965). Κατά τα λοιπά, οι ελληνικές εκδόσεις αντιμετώπισαν ίδιους και μεγαλύτερους μπελάδες με τη λογοκρισία, την αστυνομία και τα δικαστήρια. Το κόλπο, και εδώ, ήταν η έξυπνη απόκρυψη και η πονηρή παραλλαγή. «Να η Αθήνα» ήταν ο τίτλος ενός περιοδικού του '50, αλλά το μόνο... αξιοθέατο της πρωτεύουσας ήταν τα προκλητικά κορίτσια του εξωφύλλου! Οσο για το «Φλερτ», που κυκλοφόρησε το 1932 αναδημοσιεύοντας τολμηρά εξώφυλλα και εικονογραφήσεις του γαλλικού «Paris Flirt», τν... σκαπουλάρισε με πανούργο τρόπο. Σύμφωνα με τον εκδότη Γ. Ταρσατόπουλο, ο πολλά υποσχόμενος τίτλος σχηματιζόταν από τα... αθώα αρχικά της φράσης: Φυσιολατρική Λογοτεχνική Επιθεώρησις Ριζοσπαστικών Τάσεων!

*«Κλάρα μου, κουκλάρα μου», «Γυναίκες και κέρατα»:
ενδεικτικοί τίτλοι του ελληνικού... σουρεαλισμού.*